

Satura plānojums “Latviešu valodas 1. klasei” 2. daļa

Mācību programma 1. klasei veidota, balstoties uz SKOLA 2030 pamatprincipiem par **pašvadītu un konstruktīvu, personalizētu un uz sadarbību vērstu** mācīšanu un mācīšanos un valodas apguves **komunikatīvo pieeju**.

Pašvadītu mācīšanos sekmē un nodrošina:

1) deduktīvās un induktīvās pieejas sintēze, kas ļauj balstīties uz iepriekš apūto mācību saturu un sekmē skolēna novērošanas un analītiskās spējas, bet no otras puses vingrina skolēna spējas uztvert apkopotu un strukturētu informāciju, ko sniedz skolotājs, un izmantot to tālākajā mācību procesā,

Induktīvajā pieejā no atsevišķiem faktiem nonāk pie kopīga secinājuma.

Deduktīvajā pieejā skolotājs vispirms runā par noteiktām likumsakarībām, un skolēni pilda noteiktus uzdevumus, kuru izpildes laikā nonāk pie secinājumiem.

2) atgādnēs - informācija mācību grāmatā uz *piezīmju lapiņām*, kas sniedz atbalstu konkrētā mācību uzdevuma izpildē vai kādas gramatiskās likumības apgūvē,

3) uzdevumi *Pamato! Izsaki savu viedokli!* u. tml.

Personalizētu mācīšanos sekmē:

1) atvērtie uzdevumi,

2) uzdevumu apjoma variācijas (no ... līdz),

3) pedagoga mācību stundas plānošana un darbība mācību stundā (piemēram, rakstu darbu izvērtēšana un uzdevumu diferencēšana skolēnu grupām).

Skolēnu un skolēnu un skolotāja **sadarbību** veicina:

1) uzdevumi ar norādi *pāru vai grupu darbs, spēle*,

2) jautājumi un atbildes, pārrunas, sarunas.

Komunikatīvo pieeju nodrošina:

1) tematiskais princips,

2) valodas gramatikas likumu izmantošana konkrēta uzdevuma veikšanai,

3) leksikas pilnveide,

3) īpaša vērība runas prasmju attīstīšanai un pilnveidei (klausīšanās, runāšana, lasīšana un rakstīšana), jo skolēns latviešu valodu mācās klausoties, runājot, lasot un rakstot. Šo procesu laikā notiek gramatikas likumu apguve un piemērošana konkrētajā saziņas situācijā.

Stundu skaits katram tematam ir orientējošs.

	Temats, apakštemats	Leksika	Sasniedzamais rezultāts			Caurviju prasmes
			Saziņa	Tekstveide	Valodas struktūra	
6.	Parunāsim par brīvdienām! 21–23 stundas					
<p>Skolēni pēc ziemas brīvdienām ir atnākuši uz skolu. Skolotāja jautā un skolēni stāsta par to, ko ir darījuši un kādas ir bijušas viņu brīvdienas. Oto jau ir jauni plāni, ko var darīt sestdien un svētdien. Skolēni secina – lai brīvdienas izdotos, tās iepriekš ir jāplāno. Klasē tiek veidota ideju banka par to, ko var darīt brīvdienās. Skolēni iepazīstas ar Martas, Paulas, Roberta un Oto brīvdienu plāniem, mācās veidot savus plānus un sarunāties par tiem. Viena no idejām, ko bērni izsaka, – spēlēt brīvdienās valodas spēles. Kopā ar Oto, Martu, Robertu un Paulu apgūst dažādas valodas spēles – mācās vērot valodu, pareizi izrunāt skaņas, saklausīt tās un attīsta lasītprasmi.</p>						
6.1. 6.2. 6.3.	Brīvdienām vajadzīgs plāns. Garlaicībai – nē! Ko es zinu? Ko es protu?	Vārdi, frāzes, kurus izmanto, lai pastāstītu par to, kā var pavadīt brīvo laiku. Brīvā laika plāns. Nedēļas dienas. Datums. Ziemas apģērbs. Sporta inventārs.	Iesaka klasesbiedram, ko var darīt brīvajā laikā. Piekrīt vai nepiekrīt izteiktajam piedāvājumam, īsi pamato savu atbildi. Izsaka piedāvājumu, ierosinājumus, aicinājumu. Jautā un atbild uz jautājumiem. Iesaistās dialogā, lai pajautātu un pats pastāstītu par to, kā pavadā brīvo laiku.	Nosauc dzejoļa pazīmes. Prot izteiksmīgi lasīt dzejoli. Zina, ka dzejolim ir autors, nosaukums, ka dzejoļa tekstu raksta rindās un katru rindu sāk ar lielo burtu. Vizualizē dzejoli un mācās pēc attēliem to atstāstīt. Raksta pēc parauga savu dzejoli un mācās pēc ieteikumiem to uzlabot. Lasa un pēc parauga veido brīvdienu plānu.	Ir apgūta latviešu valodas skaņu izruna. Mācās, kā veido un pareizi pieraksta nedēļas dienu nosaukumus. Lieto lietvārdus dažādos locījumos, pievērš uzmanību locījumu galotnēm. Lieto darbības vārdu pagātnē un nākotnē. Prot lietot uzrunas formu, uzrunājot klasesbiedrus. Prot lietot konstrukcijas <i>spēlēt (ko)? un spēlēties (ar ko?)</i> . Darina lietvārdus ar – <i>šana</i> , Darina salikteņus.	Mācās formulēt gan slēgtus, gan atvērtus jautājumus. Formulē savus secinājumus pēc uzzinātā. Raksturo savu pieredzi līdzīgās situācijās. Veido savā pieredzē balstītu viedokli. Ievēro, ka dažādiem cilvēkiem ir atšķirīgi viedokļi. Sadarbojas ar citiem uzdevumu veikšanā. Izmanto digitālās tehnoloģijas uzdevumu veikšanā. Prot izvērtēt mācību uzdevumu izpildi.

			Pārī/grupā ar klasesbiedru/-iem spēlē valodas spēles.	Saprot lasīto aprakstu un vēstījumu, atbild uz jautājumiem par lasīto. Mācās lasīt ātri, skaidri un pareizi iepriekš lasītu tekstu. Lasa, min un veido aprakstošas mīklas.. Lasa tekstu un izvērtē apgalvojumus par tekstu.	Veido vārdu savienojumus <i>lietv. +īp. v.;</i> <i>darbības v. +lietvārds.</i>	
--	--	--	---	--	--	--

Ideju banka, pasākuma plāns, pupiņu valoda, dzejoļa pazīmes, uzruna, saliktenis.

Nr. p.k.	Temats, apakštemats	Leksika	Sasniedzamais rezultāts			Caurviju prasmes un starppriekšmetu saikne
			Saziņa	Tekstveide	Valodas struktūra	
7.	Toreiz un tagad ... 21–23 stundas					
Skolēni dodas pie saviem vecvecākiem. Viņi mācās pastāstīt, kā iekārtota vecvecāku māja. Sarunājas ar vecvecākiem par to, kāda agrāk bija skola. Salīdzina ar to, kā viņi mācās šodien. Skolēni iepazīstas ar latviešu folkloru – pasakām un teikām.						
7.1.	Ciemos pie vecvecākiem.	Radnieku nosaukumi.	Jautā un atbild par	Lasa un papildina tekstu.	Pilnveido vārdu krājumu, attēlojot un nosaucot darbību.	Mācās formulēt gan slēgtus, gan atvērtus jautājumus. Formulē savus secinājumus pēc uzzinātā.
7.2.	Ko stāsta teikas un pasakas?	Istabas iekārtojums,	viņu nodarbošanos.	Lasa īsu daiļliterāras tekstu, atbild uz	Veido jautājuma teikumus.	
7.3.		mēbeles,				

<p>Ko es zinu? Ko es protu?</p>	<p>dažādas lietas istabā. Pasaku varoņu vārdi. Grāmatas autors, nosaukums, satura radītājs. Tautas pasaka. Literārā pasaka. Pretējas nozīmes vārdi.</p>	<p>Pēc parauga stāsta par istabas iekārtojumu, salīdzina attēlus, Raksturo mājas, salīdzinot, aprakstot mēbeles, izmanto pretējas nozīmes vārdus. Sarunājas par pasakām. Atstāsta pasakas. Ir padziļināts priekšstats par grāmatas nosaukumu, autoru, satura rādītāju. Stāsta par izvēlēto grāmatu. Lasa lomās un emocionāli. Lasa un veido dzimtas koku. Sarunājas par skolu tagad un agrāk. Veido vārdnīcu.</p>	<p>vienkāršiem jautājumiem par teksta tematu, varoņiem un sižetu, izvērtē apgalvojumus par tekstu.. Raksturo attēlus, izmantojot konkrētus vārdus. Stāsta, izmantojot attēlus. Izdomā teksta virsrakstu. Pabeidz un veido teikumus. Noraksta tekstu, to labo to pēc parauga. Veido plakātu.</p>	<p>Lieto darbības vārdus pagātnē un tagadnē. Mācās lietot <i>man ir (kas?)/man nav (kā?)</i> . Lieto īpašības vārdus ar <i>-ains</i>. Pilnveido dzimtes un skaitļa izpratni. Mācās izteikt piederību, izmantojot vietniekvārdus <i>mans/mana, tavs/tava</i>. Teikumos izmanto prievārdus <i>uz, zem, pie, aiz</i>, lai raksturotu atrašanās vietu. Teikumos izmanto prievārdu <i>par</i>. Lieto sinonīmus un antonīmus Mācās pierakstīt pasaku nosaukumus. Darina jaunus vārdus ar priedēkļiem. Mācās salīdzināt, izmantojot īpašības vārda salīdzināmās pakāpes.</p>	<p>Raksturo savu pieredzi līdzīgās situācijās. Veido savā pieredzē balstītu viedokli. Ievēro, ka dažādiem cilvēkiem ir atšķirīgi viedokļi. Sadarbojas ar citiem uzdevumu veikšanā. Izmanto digitālās ierīces uzdevumu veikšanā. Izvērtē mācību uzdevumu izpildi. Skaidro mācību darbību pamatotību un secību.</p>
---------------------------------	---	---	---	---	---

Grāmatas vāks, satura rādītājs, pasakas nosaukums pēdiņās, tautas pasaka, literāra pasaka, teika.

Nr. p.k.	Temats, apakštemats	Mācību saturs	Sasniedzamais rezultāts			Caurviju prasmes un starppriekšmetu saikne
			Saziņa	Tekstveide	Valodas struktūra	
8.	Pavasara piedzīvojumi 21–23 stundas					
Klāt pavasaris – Lieldienas. Iepazīstas ar Lieldienu tradīcijām. Skolēni apmeklē dzīvnieku patversmi un mācās palīdzēt dzīvniekiem.						
8.1. 8.2. 8.3.	<p>Lieldienas klāt!</p> <p>Dzīvnieku patversmē.</p> <p>Ko es zinu? Ko es protu?</p>	<p>Lieldienu tradīcijas.</p> <p>Ar Lieldienām un pavasari (putnu, koku, puķu nosaukumi) saistīta leksika.</p> <p>Ar patversmē mītošiem dzīvniekiem un to ikdienas dzīvi saistītā leksika.</p> <p>Apsveikums</p> <p>Sludinājums</p> <p>Plakāts.</p>	<p>Jautā un atbild par Lieldienām, par svētku svinēšanu mājās.</p> <p>Savā stāstījumā mācās izteikt emocijas un sajūtas, attieksmi pret notikumiem.</p> <p>Iegūst informāciju, izvērtē to un prot pateikt, ko vēl nezina.</p> <p>Izsaka norādījumus, kā jāveic darbs.</p>	<p>Lasa un stāsta par Lieldienu tradīcijām.</p> <p>Stāsta, ko dara dzīvnieku patversmē. Pabeidz teikumus gan mutiski, gan rakstiski.</p> <p>Raksta apsveikumu ar novēlējumu un sludinājumu pēc parauga.</p> <p>Veido vēstījuma tekstu pēc attēliem.</p> <p>Lasa literāru tekstu un atbild uz jautājumiem par to.</p>	<p>Lasa un raksta krāsu nosaukumus, veido vārdu savienojumus ar tiem.</p> <p>Skaidro vārdu nozīmi.</p> <p>Prot izteikt piederību ar vietniekvārdiem <i>mans, mana, tavs tava;</i> personas vārdu ģenitīvā.</p> <p>Saskaņo teikumus lietvārdu un īpašības vārdu.</p> <p>Prot nosaukt datumu, pēc parauga.</p> <p>Mācās pareizi lietot 2. deklinācijas lietvārdus dažādos locījumos teikumā.</p> <p>Raksta pareizi īpašvārdus.</p> <p>Izrunā pareizi kārtas skaitļa vārdus.</p>	<p>Mācās formulēt gan slēgtus, gan atvērtus jautājumus. Izmanto kritiskās lasīšanas stratēģijas. Formulē savus secinājumus pēc uzzinātā.</p> <p>Raksturo savu pieredzi līdzīgās situācijās.</p> <p>Veido savā pieredzē balstītu viedokli. Ievēro, ka dažādiem cilvēkiem ir atšķirīgi viedokļi.</p> <p>Sadarbojas ar citiem uzdevumu veikšanā.</p> <p>Izmanto digitālās tehnoloģijas uzdevumu veikšanā.</p> <p>Iesaistās sev un sabiedrībai nozīmīgā rīcībā.</p> <p>Izvērtē mācību uzdevumu izpildi.</p>

					Raksta atsevišķus, īsus teikumus pēc dzirdes un veido norakstu.	Skaidro mācību darbību pamatotību un secību.
Apsveikums, plakāts, sludinājums, īpašvārds.						

Nr. p.k.	Temats, apakštemats	Leksika	Sasniedzamais rezultāts			Caurviju prasmes un starppriekšmetu saikne
			Saziņa	Tekstveide	Valodas struktūra	
9.	Lēksim vasarā! 21–23 stundas					
Pavasārī Latvijā atzīmē Mātes dienu. Skolēni stāsta par savām māmiņām, veido viņām apsveikumus. Ir beidzies mācību gads, un skolēni dodas ekskursijā. Plāno maršrutu, sarunājas par to, ko ņems līdzī, par ekskursijas laiku, maršrutu.						
9.1. 9.2. 9.3.	Apsveicu tevi, māmiņ! Ekskursija uz ... Ko es zinu? Ko es protu?	Mātes dienas tradīcija. Ar Mātes dienas svinībām nu saistīta leksika. Ar ekskursiju, vasaras piedzīvojumiem saistīta leksika (vietu nosaukumi, darbību nosaukumi, lietu nosaukumi, kuras ņems līdzī u. tml.). Ziņa. Apsveikums.	Sarunājas par to, kā sveic mammu un vecmāmiņu Mātes dienā. Sarunājas par to, uz kurieni dosies ekskursijā, ko darīs ekskursijā, ko ņems līdzī. Interesējas par klasesbiedra nodomiem, jautājot ar <i>kāpēc</i> .	Raksturo personu pēc dotā parauga. Atbild uz jautājumiem par informatīvu tekstu un literāru darbu. Veido, papildina un patstāvīgi raksta īsus teikumus un tekstu. Mācās izteikt apsveikumu, ievērojot uzvedības etiķetes normas. Lasa tekstu un izvēlas pareizo atbildi.	Skaidro vārda nozīmi. Veido jaunus vārdus ar priedēkļiem un saprot, ka priedēklis var mainīt vārda nozīmi. Mācās lietot kārtas skaitļa vārdus ar noteikto galotni. Lieto apstākļa vārdus secīguma izteikšanai. Mācās lietot apstākļa vārdus pārākajā pakāpē (tuvu –tuvāk; tālu – tālāk). Jautā ar apstākļa vārdu <i>kāpēc</i> (sākumā, tad, pēc tam).	Mācās formulēt gan slēgtus, gan atvērtus jautājumus. Formulē savus secinājumus pēc uzzinātā. Raksturo savu pieredzi līdzīgās situācijās. Veido savā pieredzē balstītu viedokli. Ievēro, ka dažādiem cilvēkiem ir atšķirīgi viedokļi. Sadarbojas ar citiem uzdevumu veikšanā. Uzņemas atbildību par savu darbu. Izvērtē mācību uzdevumu izpildi.

		Uzvedības un runas etiķete	Izsaka aicinājumu doties līdzī. Veido tekstu, izmantojot zīmējumus un atbalsta vārdus. Veido vārdnīcu.	Papildina tekstu, izmantojot atbalsta vārdus un zīmējumus. Stāsta par procesu (zieda augšanu), izmantojot attēlus un atbalsta vārdus (vēstījums). Raksta ziņu, atbildot uz konkrētiem jautājumiem.	Lieto vietu nosaukumus nominatīvā un lokatīvā (kur?, uz kuriem?). Teikumos lieto priekšmetu un darbību uzskaitījumu (parks, mežs un upe, grāmata vai burtnīca). Izmanto alfabētu atbilstoši saziņas nolūkam. Veido teikuma konstrukciju <i>Ja... tad ...</i> .	Skaidro mācību darbību pamatotību un secību.
Ziņa (Kas? Kur? Kad? Ko dara?).						